

23/6

Attlee
om Randolph Churchill

LORD ATLEE har recenserat Randolph Churchills nyss utkomna bok om Eden i senaste numret av *Observer*. Kritiken är mördande. Attlee klarlägger den unge Churchills ovederhäftighet, inkonsekvens och systematiska försök att svärta Eden. I varje fall borde, antyder han ironiskt, Winston Churchills förtroende för Eden ha något att betyda för sonen. Attlee stryker under sin mening genom att berätta om en usel talare som vid besök i en stad i amerikanska Västern fann att många av åhörarna under föredraget drog fram sina revolverar; han blev emellertid lugnad genom försäkran att de inte tänkte skjuta honom själv utan den person som hade an-

svaret för att han blivit inbjuden att föreläsa. Attlee slutar med orden: "biografier avslöjar ofta mer om författaren än om föremålet. Läsare av denna bok lär sig inte mycket om sir Anthony Eden, men de bör få en alldeles klar uppfattning om mr Randolph Churchill!"

H T-n

24/6

Labour och kärnvapnen

Det brittiska arbetarpartiet har vid flera tillfällen klart anslutit sig till den av den konservativa regeringen förda politiken i kärnvapenfrågan såtillvida som man har uttalat sig för tillverkning av engelska kärnvapen. På kongressen i Scarborough förra året antogs en resolution i denna riktning med överväldigande majoritet, omkring 5,6 miljoner mot 890 000. Labourledaren Gait-skell hävdade under debatten särskilt att England måste äga kärnvapen för att kunna utöva inflytande på den amerikanska politiken, för att vara någorlunda jämställt med USA. Han yttrade bland annat att om den engelska regeringen påverkat den amerikanska politiken "så är det därför att England är USA:s starkaste allierade". Om vi gör oss av med de engelska kärnvapnen, förklarade Gait-skell vidare, "finns det inte det ringaste bevis för antagandet att USA och Ryssland skulle göra detsamma".

Under den senaste tiden har frågan ånyo kommit under debatt. Delvis beror detta utan tvivel på att det lilla liberala partiet, som vid nästa val avser att ställa upp ett stort antal

kandidater, uttalat sig för att England inte skulle tillverka kärnvapen. Några fackorganisationer, framför allt den förening som omfattar kommunalt anställda arbetare och som har 650 000 medlemmar, har krävt att England skulle avstå från kärnvapen. Såväl partiets tilltänkte premiärminister Gait-skell som dess tilltänkte utrikesminister Aneurin Bevan — som tydligt ändrat position efter sin försoning med partiledningen för två år sedan — har emellertid bestämt deklarerat att England måste ha kärnvapen, och ryktesvis har till och med uppgivits att Gait-skell skulle avgå som partiledare om inte hans mening vann gehör. Enligt nu föreliggande uppgifter skall man inom arbetarpartiets och landsorganisations utskott för utrikesfrågor ha enat sig om en lösning som möjligen kan betecknas som en kompromiss, men som obestriddigt innebär en framgång för partiledningen. Enligt den formel som antagits och som skall föreläggas partikongressen i höst skall England behålla sina kärnvapen, men en kommande labourregering skall stoppa kärnvapenproven och

arbeta för att alla stater utom USA och Ryssland skall avstå från tillverkning av kärnvapen; samtidigt betonas att England helt erkänner sina skyldigheter enligt Atlantpakten.

Det bör understrykas att varken partiledningens eller opposenternas hållning i denna fråga kan tas till intäkt för motståndet mot anskaffande av atomvapen för Sveriges del. Ty i England är man ens om anslutningen till Atlantpakten, varmed följer att England vid ett angrepp får hjälp från USA och alltså åtnjuter samma skydd av kärnvapen som USA. Om Sverige avstår från anskaffande av atomvapen, blir följden däremot att vi vid ett angrepp inte har någon garanti för hjälp utifrån och alltså inte heller för hjälp med kärnvapen. Om Sverige inte själv tillverkar kärnvapen måste vi, om inte vårt försvar skall bli helt ineffektivt, köpa vapenbärare i USA och lita på att vi i händelse av angrepp får även atomladdningar. Ledande engelska labourpolitiker har starkt hävdad att just de stater som står utanför allianssystemen måste äga kärnvapen om de skall ha någon utsikt att värja sig vid anfall och alltså att undgå anfall.